

महाराष्ट्र शासनाच्या विविध विभाग/ संस्थांच्या
गोदामांचे ग्रीड (जाळे) / नेटवर्क विकसीत
करणेसाठी महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ,
पुणे यांना नोडल एजन्सी नियुक्त करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.१६४/२४ स
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादम कामा मार्ग,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ०४ ऑक्टोबर, २०१८

प्रस्तावना :

महाराष्ट्र राज्यामध्ये सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागांतर्गत महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ यांच्या शिवाय दि महाराष्ट्र स्टेट को-ऑप मार्केटींग फेडरेशन, दि विदर्भ सहकारी मार्केटींग फेडरेशन, महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, कृषि उत्पन्न बाजार समित्या, खरेदी-विक्री संघ, विविध कार्यकारी सहकारी संस्था, सहकारी साखर कारखाने, महाराष्ट्र राज्य कापूस उत्पादक पणन महासंघ, सहकारी सूत गिरण्या, इत्यादी संस्थांची गोदामे आहेत. त्याचबरोबर अन्न व नागरी पुरवठा विभाग, पाटबंधारे विभाग, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, परिवहन विभाग, इत्यादी विभागांचीही गोदामे राज्यात आहेत. राज्यातील सहकारी पणन व्यवस्थेच्या बळकटीकरणासाठी राबविण्यात येत असलेल्या अटल महापणन विकास अभियानामधील इतर विविध उपक्रमांबरोबर संस्थांच्या गोदामांचा १०० % वापर व प्रभावी व्यवस्थापन यावर देखील भर देण्यात आला आहे.

गत दोन वर्षांतील मोठ्या प्रमाणात झालेले कृषी उत्पादन व केंद्र व राज्यशासनाकडून करण्यात आलेली कडधान्य व तृणधान्य खरेदी आणि साठवणूक व्यवस्थापन याबाबत संबंधित संस्था/ विभाग यामध्ये समन्वय नसल्याचे दिसून आले आहे. यासाठी महाराष्ट्र शासनाचे विविध विभाग व संस्थांच्या गोदामांचे ग्रीड (जाळे) / नेटवर्क विकसीत करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ, पुणे यांना नोडल एजन्सी म्हणून नियुक्त करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यशासनाच्या विविध विभागांतर्गत असलेली गोदामे व त्यांची साठवणूक क्षमता यांचे समन्वयन करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ, पुणे यांना नोडल एजन्सी म्हणून नियुक्त करण्यात येत आहे. गोदामांचे समन्वयन करताना महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळाने पुढीलप्रमाणे कार्यवाही करावी:-

१. शासनाकडून खरेदी करण्यात येणाऱ्या कडधान्य व तृणधान्य साठवणूकीचे व्यवस्थापन करण्यासाठी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागांतर्गत महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळा-व्यतिरिक्त दि महाराष्ट्र स्टेट को-ऑप मार्केटींग फेडरेशन, मुंबई, दि विदर्भ सहकारी मार्केटींग फेडरेशन, नागपूर, महाराष्ट्र राज्य कापूस उत्पादक पणन महासंघ, मुंबई, महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, पुणे, कृषि उत्पन्न बाजार समित्या, खरेदी-विक्री संघ, विविध कार्यकारी सहकारी संस्था, सहकारी साखर कारखाने, सहकारी सूत गिरण्या, इत्यादी संस्थांची गोदामे तसेच अन्न व

नागरी पुरवठा विभाग, पाटबंधारे विभाग, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, परिवहन विभाग, इत्यादी महाराष्ट्र शासनाच्या विभागांच्या गोदामांचे ग्रीड (जाळे)/नेटवर्क करण्यासाठी प्रथम प्राधान्य द्यावे. यामध्ये नंतर खाजगी संस्थांच्या गोदामांचा समावेश करण्यात यावा.

- II. सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागांतर्गत कार्यरत संस्था व शासनाच्या विविध विभागांच्या गोदामांचे ग्रीड (जाळे)/नेटवर्क तयार करणेसाठी गोदामांच्या आवश्यक माहितीचे संकलन होणेसाठी महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळाच्या www.mswarehousing.com या संकेतस्थळावर सर्व संबंधित संस्था/विभागांनी आवश्यक ती सर्व माहिती दिनांक ३१.१०.२०१८ पर्यंत भरावी.
- III. महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळास शेतमाल/अन्नधान्य साठवणूकीसाठी आवश्यक असलेली गोदामे ही शेतमाल/अन्नधान्याच्या शास्त्रोक्त साठवणूकीसाठी योग्य (Worthy for Scientific Storage of food grains for human consumptions) आहेत किंवा नाहीत याबाबत महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळाने प्रमाणित करावे व तदनंतरच संबंधित गोदाम ग्रीड (जाळे)/नेटवर्क मध्ये घेणेबाबतची कार्यवाही करावी.
- IV. ग्रीड (जाळे)/नेटवर्क मध्ये नमूद गोदामांमध्ये शासनाकडून खरेदी करण्यात येणाऱ्या कडधान्य व तृणधान्य साठवणूकीचे व्यवस्थापन करण्यासाठी सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागांतर्गत कार्यरत संस्था (गोदाम मालक) आणि महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ (गोदाम व्यवस्थापक) यांच्यामध्ये गोदामांचे व्यवस्थापनासाठी **उत्पन्न वाटप तत्व** किंवा **भाडेकरार** करणेबाबत संबंधित संस्था (गोदाम मालक) आणि महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ (गोदाम व्यवस्थापक) यांनी दोनही घटकांची आर्थिक व्यवहार्यता तपासून परस्पर सामंजस्याने वाटाघाटीद्वारे निर्णय घेऊन तसे करारनामे करण्यात यावेत.
खाजगी गोदामांचा समावेश करताना संबंधितांशी सामंजस्याने वाटाघाटीद्वारे निर्णय घेऊन तसे करारनामे करण्यात यावेत.
- V. तसेच महाराष्ट्र शासनाचे विभाग (गोदाम मालक) आणि महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ (गोदाम व्यवस्थापक) यांच्यामध्ये गोदामांचे व्यवस्थापनासाठी **उत्पन्न वाटप तत्व** किंवा **भाडेकरार** करणेबाबत संबंधित संस्था (गोदाम मालक) आणि महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ (गोदाम व्यवस्थापक) यांनी दोनही घटकांची आर्थिक व्यवहार्यता तपासून परस्पर सामंजस्याने वाटाघाटीद्वारे निर्णय घेऊन तसे करारनामे करण्यात यावेत.
- VI. ग्रीड (जाळे)/नेटवर्क मधील सर्व गोदामांमध्ये साठवणूक केलेल्या शेतमाल व अनसुचित वस्तूंच्या नोंदी संगणकीय प्रणालीमध्ये अद्ययावत ठेवून सदरची माहिती पणन विभागास आवश्यक तेव्हा सहजरित्या उपलब्ध होईल यासाठी नोडल एजन्सी म्हणून महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ, पुणे संनियंत्रण प्राधिकरण म्हणून कार्य करेल.

- VII. सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागांतर्गत कार्यरत संस्था व राज्य शासनाचे विविध विभाग यांनी शेतमाल/अन्नधान्य शास्त्रोक्त पद्धतीने साठवणूकीसाठी त्यांची गोदामे महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ यांच्या ताब्यात देणेपूर्वी प्रचलित मानकांनुसार आवश्यक त्या सर्व दुरुस्त्या / सुधारणा करून तदनंतरच गोदामे महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळाच्या ताब्यात द्यावीत.
- VIII. शासनाच्या विविध विभागांच्या ज्या गोदामांचे महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळास शेतमाल व अनुसूचित वस्तूंच्या साठवणूकीसाठी कायमस्वरूपी आवश्यकता आहे अशी गोदामे महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळाकडे हस्तांतरण होणे आवश्यक असेल, अशा प्रकरणी महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळाच्या स्तरावर गोदामांचे सर्वेक्षण करून महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ, पुणे यांनी त्यांच्या संचालक मंडळाच्या शिफारसीसह गोदामे विना मोबदला हस्तांतरीत व्हावीत याबाबत निर्णय घेणेसाठी अहवाल पणन विभागाकडे सादर करावा.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८१००५१७२५१३९३०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सुनंदा मो.घड्याळे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा.मंत्री(सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. सर्व मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
५. मा.राज्यमंत्री(पणन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. सर्व राज्यमंत्री महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
७. मा.मुख्य सचिव यांचे वरीष्ट स्विय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
८. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय मुंबई
९. प्रधान सचिव, (पणन) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई
१०. प्रधान सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई
११. प्रधान सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई

- १२.प्रधान सचिव,पाटबंधारे विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई
- १३.प्रधान सचिव,परिवहन विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई
- १४.प्रधान सचिव,(सहकार) सहकार,पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई
- १५.प्रधान सचि, (वस्त्रोद्योग),सहकार,पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई
- १६.व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ,मुंबई
- १७.व्यवस्थापकीय संचालक, विदर्भ पणन महासंघ,नागपूर
- १८ व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य कापूस उत्पादक महासंघ,मुंबई,
- १९ सहकार आयुक्त व निबंधक,सहकारी संस्था,महाराष्ट्र राज्य,पुणे
- २० व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, पुणे
- २१ सर्व विभागीय आयुक्त,
- २२ सर्व जिल्हाधिकारी,
- २३ सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जिल्हापरिषद
- २४ पणन संचालक,महाराष्ट्र राज्य,पुणे,
- २५ अध्यक्ष,महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक,मुंबई
- २६ सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी,जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक,
- २७ सर्व विभागीय सहनिबंधक,सहकारी संस्था,
- २८ सर्व प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकाय यंत्रणा,
- २९ सर्व जिल्हा उपनिबंधक,सहकारी संस्था,
- ३० सर्व जिल्हा समन्वय ,महिला आर्थिक विकास महामंडळ,
- ३१ सर्व जिल्हा पणन अधिकारी,महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ,मुंबई
- ३२ सर्व जिल्हा पणन अधिकारी,विदर्भ पणन महासंघ,नागपूर
- ३३ निवडनस्ती,कार्यासन २४ स